

© ארכיון 'כל העלונים'

בית נאמן

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 22:00

מוצ"ש פרשת חקת, ד' בתמוז תשפ"ב

נושאי השיעור:

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
079-9-367-367
או ב'קול בית נאמן':
079-9270505

א. תיקון חצות בחצות היום בימי בין המצרים. ב. למנוע גיטין (סתם) וחורבן מישראל. ג. החולק על כל חכמי הדור הוא אומלל ומסכן. ד. היתר מכירה. ה. אוצר בית דין. ו. בשר חלק. ז. דין חדש בחו"ל. ח. לפני שפוסקים הלכה יש לדעת מהי דרך הפסיקה. ט. מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל. י. ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם ולשרים אשר אתו, ביאור דברי רש"י. יא. שני פירושים לפסוק "וישא משלו ויאמר אי מי יחיה משמו א-ל". יב. עשיית מלאכה בערב שבת. יג. הנחת תפלין אחר חצות יום ששי. יד. להכניס את השבת בשמחה ובטוב לבב.

תיקון חצות בחצות היום בימי בין המצרים

א. חזק וברוך וחזק ואמץ [לר' כפיר פרטוש ואחיו על הפיוט "קראתיך בכל לב" של מנחם מוסטקי], הרגש של השיר הזה זה משהו מיוחד. "קראתיך בכל לב בחצות הלילה". להזכיר לנו לעשות בשבועות הבאים תיקון חצות. ובימי בין המצרים אומרים גם ביום. יש אומרים שבשנת השמיטה לא צריך [לומר ביום], אבל ההלכה לא ככה, אלא צריך לבכות על החורבן בימי בין המצרים. היה יהודי אחד, שמו דב שילנסקי (היה יו"ר הכנסת, והוא רצה להיות נשיא, אבל לא נתנו לו, כי הכל פרוטקציות ושקרים), והוא מספר שבכנסת הוא שומע כל מיני דברים של כפירה ושל פושעים, והוא רוצה להיזכר בימים הראשונים שלו באירופה ובפולין. אז היה מקום אחד במאה שערים, שבו יש יהודי צדיק, וכל לילה בחצות הוא קורא תיקון חצות בבכי, אז הוא הולך לשם עם האטום על יד החלון, שומע את הבכיות שלו ואומר: "אני ממלא את המצברים, ממלא את הגעגועים שלי לבית המקדש, לירושלים ולגאולה". פעם בחודש היה עושה ככה (היום מי יודע איפה היהודי הזה ואם עוד ממשיך ככה). צריך לקרא תיקון חצות, לא במהירות, שבע דקות וגמרנו. אלא עשר דקות - רבע שעה ולהתבונן. יש את הקינה הידועה של רבי יהודה הלוי, שהאשכנזים "גנבו" אותה מאתנו - "ציון הלא תשאל לי שלום אסיריך", ואני החזרתי אותה לסידורים שלנו. אבל גם כשקוראים אותה, לא מבינים את היופי ואת החן שיש בה. אומרים שהקינה הזאת העירה את לב האשכנזים לעלות לארץ ישראל. כל מלה ומלה בה "יקרה היא מפנינים" (משלי ג, ט"ו), אז צריכים להתכונן לדבר הזה. שבוע הבא במוצאי שבת [פרשת פינחס] עדיין אפשר לעשות שירים, אחר כך לא כדאי לשיר [אפי" במוצאי שבת] בימי בין המצרים. רק בשבוע הבא עוד לא התחלנו בתענית. שירים כאלה הם מיוחדים במינם.

למנוע גיטין וחורבן מישראל

ב. שבוע שעבר (עיין בעלון הקודם הערה 17) שני סיפורים התערבבו לי ביחד, ואני אגיד לכם כעת: סיפור אחד היה על רבי דוד כהן מחבר ספר שירי דוד ושלום דוד¹, ובאה אליו אשה אחת שיש לה מריבות עם בעלה, והוא אמר לה תבואי מחר לבית כאן, לא לבית הדין. תבואי לבית שלו והוא יסדר לה גט ביחד עם שני עדים. והוא אמר לאשתו, מחר אני אביא לך את ה"בררה" של הירקות, הירקות הכי שפלים והכי בזויים וכו', וכשאני אביא אותם הביתה, תתחילי לצעוק עלי: איזה ירקות אתה מביא לי? ככה אתה מביא לי? תזרוק אותם לזבל! אמרה לו: למה לצעוק ככה? אמר לה: כי אני רוצה להשפיע על האיש הבא אלי שלא יגרש את אשתו. אמרה לו: טוב, בסדר. אז מחר אל תתביישי, תצעקי עלי: מה, רבי דוד? ככה אתה מביא לי? זה ירקות בכלל? זה ירקות של בעלי חיים, לא של בני אדם. איך אתה מביא דבר כזה לשבת? ואני שותק. עשתה ככה, ואחר כך אמר הרב לאותו אדם: מה אתה רוצה? להתגרש? אמר לו: לא, עכשיו אני לא רוצה להתגרש, אם ראיתי שאשתו של הרב עושה לו ככה והרב שותק, אז "איך לי פה לדבר, ולא מצח להרים ראש",

1. היה מקובל, והיה פוסק, והיה בקי בדקדוק ובעיבור ובעוד כל מיני דברים. כשנפטר כתבו עליו ספר שלם שכולו דרשות - "חיים וחסד", וערך אותו רבי חיים חורי.

אשתי לא מגיעה לקרסוליה... היא לא צועקת ככה. טוב, עושים שלום. והסיפור השני של הרב מרדכי אליהו, שהוא אמר למישהו: בשעה שאנחנו מתחילים לסדר את הגט תלחשי לי באוזן, ואתה לא יודע מה שאתה לוחש, ואני צועק עליך ומחרף אותך ומגדף אותך. עשו ככה, עד שאמר לו הבעל: הרב, מה הוא עשה? מה קרה? אמר לו: הוא רצה לקחת את אשתך. הוא ביקש שמיד אחרי הגט הזה, לסדר לו חופה כבר. הבעל אמר: ככה? אז אני לא רוצה לגרש אותה... כולם עושים חכמות. למנוע גיטין בישראל ולמנוע חורבן בישראל².

היתר מכירה

ג. השבוע הזה קבלתי ספר "שביעית בציון", לא שכל ולא רעיון. המחבר מסכן, הוא מדומיין. הוא כותב שמה שאנחנו אוכלים בשר חלק זו רק חומרא בעלמא שנהגו בגר'א ואולי גם בתנוס. זו רק חומרא בעלמא, אבל שמטה זה דאורייתא. הוא נעשה פוסק יותר מכל הפוסקים! ואחר כך הביא ספיקות וספקי ספיקות. נתתי לתלמידים שיהיו בריאים שיעיינו בדבריו, אבל מראש אני אומר לכם: מי שחולק על כל חכמי הדור הוא אומלל ומסכן! בגמרא כתוב (סנהדרין דף כ"ו ע"א): מכריז רבי ינאי פוקו וזרעו בשמטה משום ארנוגא. המלך היה לוקח הרבה מס, והחקלאים האלה לא יכולים לשלם את המס בשמטה, כי הם לא עובדים. והמלך היה מעניש אותם (איני יודע איך, אולי בכלא, ואולי בקנסות), אז רבי ינאי אמר להם: תלכו, תזרעו. אפילו לא אמר על ידי גוים. וזה משום ארנוגא. והיום קשה מאד לעשות את זה, לא ארנוגא, יש דברים יותר גרועים מזה. אם כל דבר ודבר ניקח מהגוים, הרבה פעמים שהם עושים לנו להכעיס, באים רבנים שהם משגיחים שם, והגוים מחכים להם עם רובים וסכינים... והמחזירים מתייקרים. אז ראו את זה חכמי הדור לפני מאה וארבעים שנה, ותקנו היתר מכירה. כמו שתקנו היתר מכירת חמץ לגוים בשטר. וכי בשטר הזה הוא באמת מוכר לו את החמץ?! הוא מוכר, אבל לא מתכוון למכירה, זה נקרא "מכירה פורמלית", ואף אחד לא אמר התורה אמרה "לא יראה ולא ימצא". כשאין ברירה אומרים כתוב: "לא יראה לך" וזה לא שלי. אותו דבר בשמטה, מה אתם רוצים?!

2. והדור שלנו היום, מה לעשות?! היה אחד מהישיבה ששיגע אותו שוטה אחד, אמר לו: אתה צריך לגרש את אשתך. והוא האמין לו, "יונה פותה אין לב" (הושע ז, י"א). וכתבו להם הדיינים שזה שמשגע אותו הוא מג'ונו, חסר דעת וחסר שכל. חצי מקובל וחצי מבלבל, מה לעשות לו?! אתה לא יודע מה הוא אמר את זה מצד הקבלה או מצד הבלבול שלו. והדיינים לא רצו לטפל בזה בכלל, אמרו זה שייך לכת (מה זה כת? שבתאי צבי?...), ובסוף גירשו אותו. ככה עושים?! מגרשים זוג סתם?! והאשה בוכה "ודמעתה על לחיה" (איכה א, ב). היא לא רוצה להתגרש. והם אומרים לה לא, קחי את הגט ותעופי. סופם להתחרט, גם הדיינים, גם הזוג, וגם המקובל שבלבל אותם. כולם יתחרטו. לא יחשבו שזה קל לגרש. "מגרש את אשתו ראשונה אפילו מזבח - שכל יום מקבל קרבנות וכו' - מוריד עליו דמעות" (גיטין דף צ"ד ע"ב), והביאו על זה פסוק במלאכי (פרק ב' פסוק ג').

איך עושים כדבר הזה?!

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:11	20:27	21:04
19:28	20:29	21:01
19:19	20:30	21:02
19:26	20:27	20:59

השנה בזלנו נרתמים

אוצר בית דין

ד. ועוד הוא אומר, שאפילו "אוצר בית דין" זה אסור, כי הם מייקרים. וזה נכון שהם מייקרים הרבה מאד. אבל מה לעשות? אוצר בית דין - לא, היתר מכירה - לא, נאכל אבנים?! מה נאכל?! הוא לא ידע שרוב חכמי ישראל סמכו ידם על היתר מכירה הזה, עד שבאו צדיקים שמשדלים בכל כוחם למצוא מחירים זולים, ומשטמה לשטמה המחיר יורד. אבל אי אפשר לשגע אותנו כל הזמן - זה טרף וטרף וטרף. זה לא טרף! **הטרף הוא כשאדם טורף את חברו ולוקח ממנו הרבה כסף...** צריך לדעת שכל דבר ודבר יש להם על מה שייסמוכו, צריך ללמד זכות על ישראל.

בשר חלק

ה. אבל מה שמפליא אותי שהוא אומר שבשר חלק זו רק חומרא בעלמא. חומרא בעלמא?! **כשהרב עובדיה ע"ה מדבר על בשר חלק, הוא שואג כארי!** אומר זה טרף! אל תאכלו את זה! והיו בחורים שלומדים בפונבוז'י, והיו מביאים להם בשר רגיל, כשהרב עובדיה אמר את זה נגענו מלאכול בשר. אמרו להם: מה קרה? אמרו: אנחנו אוכלים רק חלק. שאלו אותם: מי אמר לכם את זה. אמרו להם: הרב עובדיה אמר, וזהו, גמרנו. והחכם הזה לא יודע **שכמעט כל הראשונים אוסרים מיעון ומשמוש.** הייתה דעה כזאת שאם זו סירכא אמיתית, אפילו תמערך אותה כל היום לא יעזור לך כלום, תלך ותתחזק. ואם אתה רואה שהיא ניתקה (נתפרקה וירדה) סימן שזה רק ריר בעלמא. אבל את הדעה הזאת **הרשב"א** (תורת הבית הארוך דף ל"ד ע"ב) דחה אותה, **רבנו ירוחם** (נתיב ט"ו ח"ה דף קכ"ד ע"א) דחה אותה, **הרמב"ם** (פ"א מהלכות שחיטה ה"ו וה"ז) דחה אותה, **מרן** (בב"י יו"ד סי' ט"ל) דחה אותה. **והרמ"א** אמר (בש"ע יו"ד סי' ט"ל סעיף ג') שהיא קולא גדולה, אבל כבר נהגו. אין לנו מה לעשות. וחכמי אשכנז כמו **הרב שני לוחות הברית** (שער האותיות דף נ"ע"ד) ו**חיי אדם** (ספר שערי צדק שער משפטי הארץ פ"א סי' כ"ו) אומרים לא לאכול, רק בשר חלק.

"מקום שנהגו"

ו. וגם בחלק יש הרבה סוגים והרבה מנהגים. הדעה של **מרן** היא שהריאה צריכה להיות נקיה לגמרי, בלי שום סירכא. זה מה שאומרים היום חלק אמתי - "חלק בית יוסף". **ובג"ר** נהגים בסוג אחד של סירכא להיתר, אם זה סירכא לשומן הלב.³ ויש מנהג אחר **בתונס** שעושים נפיחה, נופחים את הריאה, ואם היא לא בצבצה - לא עשתה בק בק בק, סימן שהיא שלמה. אבל לא נהגים לעשות את זה בשלא כסדרן כלומר אם הסירכא היא מהראשונה לשלישית, כי יש שלש אונות בריאה בצד ימין, ואם הסירכא הזאת עוברת מהעליונה לתחתונה זה נקרא מראשונה לשלישית - לא עושים נפיחה ומטריפים. כל הערבים בתונס יודעים זו "סעודה שלישית", הם לא יודעים ראשונה ושניה, רק שלישית... סעודה שלישית טרף. ויש מנהג אחר **במרוקו** שגם ב"סעודה שלישית" אומרים שזה בסדר, עושים נפיחה ומכשירים. ויש מנהגים של מיעון ומשמוש, פרטים ופרטי פרטים שאין להם סוף.⁵ ולמה זה?

3. אומרים שאם תהיה סירכא כמו דבק מהריאה לשומן הלב, זה מותר כי זה בא מחמת השומן. הסירכא הזאת באה משומן הלב. ומצאתי להם (עיין בשו"ת בית נאמן ח"ב ח"ד סי' ב' בהערה) שייצא מתשובות הגאונים (נדפסה בספר תקופת הגאונים וספורת עמ' קע"ג) משנת ארבעת אלפים תש"ך (לפני אלף וששים שנה). אנשים אומרים שהדבר הזה לא נכון, אבל בכל אופן היה מנהג כזה.

4. הרמב"ם כותב (פ"ז מהלכות שחיטה ה"ו) "בבקבוק", והגמרא אומרת (חולין דף מ"ד ע"ב) "בצבצה". מאיפה לקח הרמב"ם את המלה "בקבוק"? מהמלה בקבוק בירמיה (י"ט, א). ולמה נקרא בקבוק? כי פעם הבקבוק היה מחרס, (אתם לא מכירים אותו), והיה שם באמצע הבקבוק כמה נקבים שלא ישפך בבת אחת. אז המים היו יורדים ועושים בק בק בק. בגמרא כתוב "בצבצה", והרמב"ם כותב "בקבוק" בלשון המקרא.

5. לכן **הרב יוסף משאש ז"ל** כתב ספר על מנהגי מרוקו בטרפויות, קרא לו "נהג ולך". אל תשאל שאלות... ככה כתוב בשונומית (מלכים ב' ד' כ"ד) - "ותחבשו האתון ותאמר אל נערה

בא? מפני שכשבראו גרושי ספרד למרוקו אחרי גירוש ספרד בשנים ר"ס, ר"ע, ר"ף, ראו שכל הזמן הבהמות טרפות, וכשהם טרפות הגוים לא רוצים לקנות, וממילא הבהמות הכשרות מייקרים אותם פי שתיים ושלוש לכסות את ההוצאות שלהם. אז אמרו להם מה הבעיה? תעשו נפיחה. אמרו: לא שמענו לעשות נפיחה [אבל לאט לאט היקלו]. היה חכם אחד באותה תקופה, שמו **רבי חיים גאנזין**, כתב ספר נדמה לי עץ חיים (מובא בפרי תואר של רבי חיים בן עטר ע"ה ביורה דעה סימן ט"ל ס"ק ל"ב) והוא נלחם במנהג הזה, אמר זו טריפה גמורה וכו' וכו'.⁶ הוא יורד שם חזק מאד על אלה שעושים נפיחה, ואלה שעושים מיעון ומשמוש ועל כל המתירים האלה. ויבא צדיק בדורנו ויאמר: לא, לא. זה הכל חומרא וחסידות בעלמא. שלא לאכול טרף זו חסידות... אבל לסמוך על היתר מכירה זה איסור גמור!

מה שיאמר לך חכם עובדיה תעשה! אל תעשה יותר מזה

ז. כתבנו שבפורת יוסף היו שני שולחנות. איך היה הסיפור? אני שמעתי **מהרב עובדיה** שדבר על זה בתשל"ג (הייתה אז שנת שמיטה), ואמר שבפורת יוסף בהתחלה היו מחמירים, והוא לקח את **הרב רבי עזרא עטיה ע"ה** שהוא גם רבו וגם ראש הישיבה והתחיל להתווכח אתו. אמר לו כתוב בתשובות **הרשב"ש** - רבנו שלמה בן שמעון (הבן של **התשב"ץ**)⁷ בסימן רנ"ח שיש ארבעה ראשונים שאמרו שמיטה לא נהגת בזמן הזה בכלל (ביא אותם בשמותיהם)⁸. ארבעה ראשונים שהובאו שם. והיה עוד חכם אשכנזי לפני מאה שנה (הרב מביא אותו ביביע אומר חלק י' ח"ד סי' ל"ז אות ג') - **רבי דוד זילברשטיין** שאומר שאפשר לסמוך על זה שלא נהגת שמיטה בזמן הזה, וגם **הרמ"א** כותב ככה (בחשן משפט סי' ס"ז סי"א) לענין שמיטת כספים.⁹ לחלק ולומר דוקא לגבי פרוזבול אין שמיטה, אבל בחקלאות יש שמיטה, מי אמר לך לחלק? אבל בוא נניח כדברייכם שצריך לנהוג שמיטה. אבל זה לא מדאורייתא, מי אמר שזה דאורייתא?! (והוא רוצה להוכיח בהוכחות רבות "ברורות כשמש" שמיטה נהגת בזמן הזה דאורייתא). אז אחרי שהרב עובדיה דיבר עם רבי עזרא עטיה (ככה הוא מספר) קרא רבי עזרא (זכותו יגן עלינו) לשמש הממונה שם בפורת יוסף ואמר לו: **מה שיאמר לך חכם עובדיה**

נהג ולך אל תעצור לי לרכוב כי אם אמרת לך". כלומר אם יש קושיות או אין קושיות זה לא מעניין אותי. יש כל כך מנהגים בזה.

6. והספר הזה היה בכתב יד. בימינו מצאו אותו בכתב יד קדמון (אולי של המחבר). אז בא רב אחד (קוראים לו ד"ר) והביא אותו לאחי רבי רחמים שיעתיק אותו. ורבי רחמים העתיק אותו (מסתמא שילם לו), אבל אחר כך כשהוציא אותו לא כתב שפענח את הכתב יד והעתיק אותו. לא. מה פתאום. הכל מכוסה, שנאמר (משלי י"א, ב'): "זאת צנועית חכמה"... מי הרשה לך לעשות את זה?! ואפילו לא שלח עותק אחד לרבי רחמים, עד שאני מצאתי אחת בשם ד"ר מיכל שרף (שהייתה עובדת במכון הברמן, והיתה חוקרת יהדות תונס) וכתבתי לה אם תוכל להשיג לי ספר כזה, והביאה לי ספר כזה ונתתי אותו לרבי רחמים. זה העבודה שלך. עבדת ועבדת, ואחר כך לא מזכירים אותך. ככה עושים!?

7. התשב"ץ זה רבי שמעון בר צמח, ובנו רבי שלמה בן שמעון. החכם הזה קדמון, נפטר בשנת רכ"ז, לפני חמש מאות וחמשים שנה. (את זה למדתי **מריבי יצחק יוסף** שיהיה בריא, כל ספר וספר אומר חי לפני כן וכך שנים, בשנה הבאה כבר צריך לעדכן את כל הספרים...). אם הוא נפטר ברכ"ז אז הוא נפטר לפני 555 ושנים. יפה מאד. זה ממש "כי **תקנה**" (שמות כ"א ב')...

8. [שם גם מנהג כאלו שאומרים שמיטה בזה"ז מדרבנן] ובאחד מהם כתב: "א"ז הרמב"ן", וחכם אחד קרא "אור זרוע הרמב"ן" ואמר מה פתאום? אור זרוע אמר אחרת. הוא לא יודע שא"ז פירושה "אבי זקני הרמב"ן" - אבי זקנו של הרשב"ץ, הוא לא ידע ראשי תיבות ואחר כך הוא מקשה על הרב עובדיה. זה מה שחסר לך!?

9. הרמ"א אמר אין היום שמיטת כספים, וגם בתונס לא עשו שמיטת כספים. פעם בא **רבי שמחה צירקינד ז"ל** ואמר **לאבא ע"ה**: עכשיו שמיטה, נעשה פרוזבול? אמר לו אין פרוזבול. אמר לו למה אין פרוזבול? אמר לו: לא עושים פרוזבול. והיה חכם אחד בלר"ב שהוא טעה בזה, בספר גאולת כהונה של רבי שושן כהן אמר (מערכת השי"ן אות י') מן פסק שאין פרוזבול בזמן הזה, אבל זה לא נכון. מרן פסק (ח"מ סי' ס"ז סי"א) שעושים פרוזבול, הרמ"א כתב שאין פרוזבול ע"פ תשובת הרא"ש (הובאה בב"י שם) שראה בספרד שלא עושים פרוזבול, וחיפש טעמים לזה.

בית החוראה כסא רחמים
 מע"י בד"ץ סיסטם וצדק
 מנהל אלוף כל נפש אלוף
 02-5363-383
 www.yhr.org.il
 ממונות רבית
 24 שעות ביממה!

דברי תורה בעלון זה מוקדשים
לעילוי נשמת

כמימס בן סתרונה
סופר ואשתו מינה
יסמינה בת מרימה
ת.נ.צ.ב.ה.אמן

דברי תורה בעלון זה יעמדו

לרפואת
ידיד המוסדות הרב שר שלום
בן מזיאנה הי"ו בתושח"י
נא להעתיק בתפילה לרפואתו
השלמה בקרוב

תעשה! ובא אחר כך הרב שמעון בעדני שיהיה בריא אמר אני למדתי בפרות יוסף באותה תקופה, **ורבי עזרא היה מחמיר בשמטה. בהזדמנות אחרת הרב עובדיה אמר הוא מחמיר לעצמו, אבל לא החמיר על התלמידים.** תלמידים שרוצים לסמוך על היתר מכירה, התייר להם. וככה מעיד גם **רבי בן ציון מוצפי** שיהיה בריא, אמר יש

שני שולחנות, שולחן למחמירים ושולחן למקלים. ולפעמים זה מהמחמירים רוצה לאכול עגבניה אחת, (כי העגבניות שם רקובות "שדופות קדים צומחות אחריהם" (בראשית מ"א ו'), משנים קדמוניות... מה לעשות!?) אז הוא קם ולוקח עגבניה אחת. ובא הגאון הזה ואמר: כן, כשהוא לוקח שמים עליו עין, אתה לא שומר שמטה. מי אמר ששמים עליו עין? אולי שמים עליו אוזן... מאיפה אתה מחפש חומרות מתחת לאדמה!? אם היו שני שולחנות כמו שמעיד הרב מוצפי, אז היו שני שולחנות. למה לא מגרשים אותם משם כמו שמגרשים בשיבות אחרות? כי יודעים שהמתירים יש להם על מה לסמוך. הגאון **רבי עובדיה הדאיה** היה צדיק, והיה חכם, והיה מקובל, והוא לא היה מחפש קולות, והוא היה אוכל מהיתר מכירה. יש לו תשובה בנפש חיה (מערכת השי"ן אות כ, ואולי גם בישיביל עבדי). ובשביל המחבר הזה כל הרבנים האלה כולם בטלנים.

לא מחוננים אותם

ח. [וטוענים גם שזה] "לא תחנם". אבל מי מחונן אותם? מי נותן להם תניה בקרקע? וכי הם באים אלינו? זה בכתב בלבד. זה נקרא "לא תחנם"? אם אדם רוצה למכור חמץ, ידוע שלפעמים משכירים לו את החנות, יש בזה משום "לא תחנם"! וקל וחומר כאן שבכלל הגוי הוא לא בא לארץ ישראל, אלא הוא עושה הסכם שהוא קונה את כל הקרקעות. וכי הוא יביא לנו מליארדים מסעודיה ויאמר אני קונה את כל הקרקעות!? הוא לא יביא מליארדים כאלו במציאות שלנו. יאמר חיפשתי שותפים מדובאי ומגיהנם, ואמרו אנחנו לא נבזבז כסף על ארץ ישראל של היהודים. הם יקחו אותה בחזרה, מחזירים את הכל... והמכירה נעשתה מכירה, היא תופסת!¹⁰

איסור חדש בחו"ל

ט. והרב עובדיה הביא גם כן דוגמה מחדש. תבואה חדשה שלא עבר עליה העומר, היא הירשה אחרי העומר, אסור לאכול אותה מהתורה עד שתעבור עליה שנה (ש"ע י"ד ס' רצ"ג ס"ג). ובאמריקה הרבה לא נזהרים בזה, סומכים על כמה סברות חלשות שאין חדש היום בחוצה לארץ. היה גאון אחד - בעל **שאגת אריה** שהיה אוכל גריסין (פולים), לא טועם שום דבר שעשוי משעורה. והגר"א גם כן אמר (בי"ד שם) שחדש אסור, ועשה רעש גדול בעולם¹¹. אבל אין להם ברירה, איך אפשר לחיות בלי בירה!? (ככה הרב ע"ה היה אומר, איך אפשר לחיות במדינות שאשכנז בלי בירה?!). ובא איזה חכם אחד (בעל ספר מעין החכמה על הגמרא) **מהרי"ל מפלאצק**, ואמר אני רוצה לענות על דברי הגר"א, אפילו שהוא גדול מאד בתורה, לא יפלא שאחרי יגיעה רבה ועצומה אדם יגלה דבר שנעלם מעיני ענק גדול. הוא ענק בתורה אבל אפשר לענות. (ש"ת משיבת נפש ס' ט"ז).

10. אומרים שהגר"א מוילנא לא היה סומך על היתר מכירה בחמץ, אבל הגאון מוילנא יחיד, הוא אין לו חנות ואין לו שום דבר. מוצאי פסח שולח יהודי להביא בירה מגויים לעשות עליה הבלדה. והתחילו לפלפל מאיפה לקח את המנהג הזה, עד שמצאו תרגום יונתן (ככה קראתי באיזה ספר) שהוא אומר על הפסוק (שמות י"ב י"ח) "עד יום האחד ועשרים לחודש בערב" - "ברמשא דעשרין ותרין תיכלון חמעי" - בליל עשרים ושנים (בניסן) תאכלו חמץ. הנה מכאן ראה שצריכים לקחת בירה. אבל לא משם המקור, אין משם שום ראיה. יונתן בן עוזיאל כתב ככה שלא נחשוב עד יום האחד ועשרים בחודש בערב ועד בכלל, שגם בליל כ"ב אסור לאכול חמץ. אבל המקור של הגר"א הוא מדברי הרמ"א בהלכות הבלדה... הרמ"א אומר (סי' רצ"ו ס"ב) שנוהגים במוצאי פסח לקחת בירה - שיכר שעורים להראות שהפסח עבר, והנה אנחנו עושים הבלדה על שיכר שעורים שהוא חביב. האשכנזים חביב להם השיכר שעורים, כי הם נמצאים שם בקור גדול מאד.

11. והגמרא (קידושין דף ט"ל ע"א) אומרת שמי שאומר שאין ערלה בחוצה לארץ לא יהיה לו נין ונכד, לא יהיה לו ילדים. [ואם על ערלה בחו"ל שהיא הלכה למשה מסיני וספיקה מותר, אמרו כן. כל שכן בחדש שאסור מן התורה בכל מקום (מכבוואר שם דף י"ח ע"ב). עיין שו"ת בית נאמן ח"א עמ' 397]

"ה' חפץ למען צדקו" - לצדק את בריותיו

1. אז חפשו כל מיני דרכים לעזור לישראל. ולפי החכם הזה אסור אוצר בית דין¹², הוא לא רוצה לסמוך עליו. ושל הערבים לא, רק שיהיה ערבי אמתי, ולא על ידי מכירה. ויש אומרים שאסור גם מהערבים, בגלל שהם עושים בשביל היהודים, וזה אסור. היהודים צריכים לצום בשמטה כולה. ואם יתעלפו - ינשמו עמוק... שנאמר "אוריא דארעא דישראל מחכים" (ב"ב דף ק"ח ע"ב)... או שישעו כולם לחוץ לארץ, בשנת שמטה יברחו לחוץ לארץ, ויבואו לכאן רק אחרי שתגיע השנה השמינית... מה השטיות האלה!? והוא חושב שהיום זה לא בעיה בשמטה, הכל בקלות. אבל כולם יודעים שכל פעם בשמטה אומרים: מסכנים החקלאים, אין להם מה לאכול, הם נמצאים בצער. והחקלאים אומרים: "אנחנו מחכים שיתנו לנו קצת כסף, ולא נותנים לנו". היו צריכים לתכנן חקלאים האלה, כל שנה ושנה שישאירו חיסכון בשביל שנת שמטה, והם לא עושים ככה. והאברכים גם כן הם חיים בדוחק, **החכמה היא לאסור! זה לא חכמה לאסור. החכמה לחפש טעצוקי.** "ה' חפץ למען צדקו" (ישעיה מ"ב כ"א) - לצדק את בריותיו¹³ (שמות רבה פרשה ט' פסקא א').

12. והם באמת עושים חורבן, לפי מה שראיתי פעם (היום אני לא יודע), דבר שנמכר בחנויות בשני שקלים, הם מוכרים אותו בשבעה שקלים. פי שלוש וחצי! מה זה!? עברו את הבכור שולוק פי שנים... מה זה!?

13. הנה אנחנו היינו עולים חדשים, והיו מביאים לנו גליונות "יד לאחים" (הם היו ארוכים לאורך ולרוחב), ושם כתוב: עכשיו זו עונת הענבים, ואסור לאכול ענבים, כי יש בהם חוש ערלה. זו בעיה גדולה מאד. חפשתי בחזון איש אם דיבר על זה, אבל לא כתב דבר ברור (הוא כותב ברמזים ובקיצור). אז הלכתי לשוק שהיה בפרדס כץ ושם היו מוכרים **שלוש קילו בלירה**. אבל מה לעשות? זה ספק ערלה. אז הלכתי לרחוב רבי עקיבא [בבני ברק] ובאמצע הרחוב מצאתי יהודי אחד בפניה, מוכר שם ענבים **קילו בלירה וחצי**, אמרתי לו: יש לך תעודה שזה לא ערלה? הראה לי את הזקן שלו, אמר לי זו התעודה שאין כאן ערלה... קניתי. במקום שלושה קילו בלירה, קילו אחד בלירה וחצי, והתעודה היא שיש לו זקן. זו תעודה...

אחר כך יום אחד נפגשתי עם הרב חיים גריינמן ע"ה, שאלתי אותו **שאלה בגמרא בברכות דף ל"ה ע"ב**, רציתי להגיה שם, והוא אמר לי לא, ככה דרך הגמרא. ואחר כך ראיתי **שבהגהה שלי כיוונתי לדעת רבי נתן אדלר**. שם בגמרא **כתוב "אלא"**, והאל"ף נוספת, וצריך לומר "לא". ככה צריך להיות. מי שיתבונן ברש"י יראה שככה צריך להיות. ולא רק שככה צריך להיות, אלא אדרבא מצאנו רש"י בפסחים שמסייע להגהה שלי (עיין בספר דרכי העין מאמר א' אות"א ובש"ת בית נאמן ח"א חיד"ו סי' ג' בהערה מס' 7), את זה אף אחד לא אמר. אני זוכר מילדות שרש"י כתב כך וכך, ופירש לאו כדקאמרת לא כמו שאתה חושב, אלא ב"לא" תפסיק, זה התירוץ. ואין אני הגעתי לזה? כתבתי לרבנים בקיאים וחרפים, ומחשבים ומכשפים... ולא מצאו את המקור. אז אמרתי "אם אין אני לי מי לי" (אבות פרק א' משנה י"ד). **אני אשב על כל דברי רש"י שבתלמוד עד שאמצא את זה.** הייתי אז בחופש בחיפה, ויש שם תלמוד גדול (כי העינים שלי לא חלשות), חפשתי בברכות ואין, חפשתי בשבת ואין, חפשתי בעירובין ואין, חיפשתי בפסחים ומצאתי אותו בדף נ"ג ע"ב. מצאתי לשון רש"י ככה בדיוק, שמחתי שמחה רבה מאד. כי בילדותי קראתי את רש"י הזה, ואבא הסביר לי אותו ככה. ואז **שאלתי את רבי חיים גריינמן זצ"ל מה עם הענבים? ואמר לי שמן הדין מותר לאכול. כי הולכים אחר הרוב.**

זה גליונות שנקראים "יד לאחים"? אתם מכשילים את האחים... האחים מחפשים מה לאכול, ואתם אומרים להם על הכל אסור. והם עולים חדשים ואין להם כסף, ואתם מחמירים עליהם. **תכתבו שמן הדין אפשר לסמוך על הרוב, ולכתחילה עדיף לקנות מחנות שמוכרים ענבים שאין בהם חוש ערלה.** זה יד לאחים!? תעזבו אותנו. יש היום כל מיני שפירים על שמטה, וכל אחד מתחרה בחבירו, כל מי שיכול להחמיר יותר מחבירו, הרי זה משובח... אבל באמת הוא לא משובח אלא "מסובך"... ולמה? כי הם מבלבלים את המח של בני האדם. אם יש מישהו שמחמיר, הם כותבים "ויש מחמירים", או "כדאי להחמיר". לא, תכתוב את ההלכה המקורית **על פי הפוסקים המקובלים, על פי החזון איש או הרב צבי פסח פראנק וכדומה, ולא תחמיר על כולם בגלל איזה חכם בסוף העולם שמחמיר** - "ותחמרה בחמר ובזפת" (שמות ב' ג)... וכי זו חכמה להחמיר? זו לא חכמה. כל אחד יכול להחמיר, ואפשר לומר שאסור לאכול שום דבר בשמטה, רק לנשום עמוק כל הזמן... תנשום עמוק ותהיה בריא. (יש חכם כזה לפני אלף שנה שכתב שכדאי לצום כל ימי חייו, ואם אתה רואה שאינך יכול לעמוד בצום, תקח לך בשמים ותרחי ותשיב את הנפש... שהרי הבשמים משיבים את הנפש. אבל אי אפשר להתקיים ככה). **אדם צריך להתבונן מה**

למסירת שמות התקשרו:
08-6727523
שלחו הודעה או בעמודות נדרים שלום

עלות כל שם 120 ש"ח

תיקון כרת והוצאת עין הרע

עלות כל שם 120 ש"ח

תיקון נפטרין

לכבוד

שמי חיים ואני בן 13 וחודש

לא מסכן העשתי בר מצווה

ופשוט רציתי לומר לכם תודה.

בזכותכם היה לי בר מצווה כמו כל החברים שלי.

היו לי מלא דאגות, כי יום אחד שטעתי את אבא ואמא מדברים בניהם בלילה, הם לא ידעו שאני עדי, ושטעתי את אבא אוסר לאמא שהוא לא יודע איך להתכונן לשמחת הבר מצווה בגלל שאין מספיק כסף, וזה הרבה הוצאות, הם דיברו שם מלא דיבורים של אנשים גדולים, שאני לא כ"כ הבנתי.

למחרת קסתי בבוקר

וטיפיתי לאמא ששטעתי הכל, היא חיבקה אותי ואמרה לי שאין לי סכח לחשוש ובעזרת ה' הכל יהיה בסדר ושיחיה לי שמחה גדולה ויפה.

אני לא יודע מה בדיוק קרה, אבל אבא דיבר איתי יום אחד, ואמר לי שהוא חסין הכל, ושהוא סניג אולם ושאינו יתחיל להתכונן ליום הכי חשוב בחיי, והוא אמר לי תדע דבר אחד שכל ישראלי עדיין זה לא סתם משפט אלא משהו שאנשים טובים מקיימים כל יום כל שעה, וכל מה שהם עושים זה לעזור לחבר בשעת מצוקה.

או אמרתי לו שאני רוצה לכתוב להם סכתב שהם ידעו כמה זה באמת חשוב.

או תודה רבה

ותליחה שלא חסמתי אתכם לבר מצווה
אני חסין אתכם בלי נדר לחזרת.

חיוט

אתמול שתינו מהחלב של הבהמה הזאת, והיום נאסור אותה!?

יא. והחכם הזה שחיבר את הספר "שביעית בציון" כותב שהטעם שמן הדין אין צריך לאכול חלק, כי אתמול שתינו מהחלב של הבהמה הזאת, והיום נאסור אותה! "חכם גדול" ... הוא לקח את זה מרש"י שמוכא בבית יוסף יורה דעה (ריש סימן ט"ל בדקתי אותו הערב הזה), שהייתה בהמה אחת שנשחטה, ועד שבאו לבדוק את הריאה בא זאב או כלב או גוי ולקח אותה, ורבותיו של רש"י רצו להטריף אותה. אמר להם רש"י: איך אתם רוצים להטריף אותה? הרי אתמול שתינו מן הלה והחזקנו אותה לכשרה, א"כ מה נשתנה היום שלא נאכל ממנה? הרי אין מחזיקים איסור מספק, ולכן פסק שסומכים על הרוב. וכמו שהגמרא אומרת (חולין דף ט' ע"א) שבהמה שנשחטה בחזקת היתר עומדת עד שנדע במה נטרפה¹⁴. וכן כתב הרמב"ם (פרק י"א מהלכות שחיטה הלכה י"ג-י"ד), וכן כתב הרשב"א (תורת הבית הארוך דף ל"ג ע"ב) וכן פסק הטור. ולכן אם נגבו את הריאה ואין בידינו לבדוק סומכים על הרוב, אבל אם הריאה בידינו, ואתה רואה סירכא, האם גם בזה נסמוך על הרוב? הרי הרוב "איתרע" ואיתחזק ריעותא. מה אתה מבבל את המוח? הוא לא מבין כלום בהלכה, ונכנס אליה כמו "פיל בחנות חרסיה". "שבור וכלה והשחית". אם פיל נכנס לחנות חרסיה מי יאמר לו מה תעשה? כל מי שעומד בדרכו הוא דורס אותו...

לפני שפוסקים הלכה יש לדעת מהי דרך הפסיקה

יב. לכן אדם צריך להכיר את עצמו. למדת בשיבוט שיבושים בלי סוף (ולכן קוראים לשיבוט - "שיביש", כי יש שם הרבה שיבושים...). אבל לא פוסקים הלכה על פי הישיבות, ולא פוסקים הלכה על פי דמיונות. פוסקים הלכה על פי טור ובית יוסף, והרמב"ם והפוסקים והאחרונים, ואחר כך תכתוב ספר "שביעית בציון". מה כולם עוברים על ההלכה וחוטאים, ורק אתה "צדיק אחד בסדום"? לא עושים ככה. נתתי לתלמידים שיעיינו בדבריו (אולי חלק מהדברים שלו נכונים, אני לא יכול לבדוק את כל הספר). לא יתכן שכל אחד ואחד פתאום...

תקנת את כל העולם ורק זה מה שחסר

יג. היה חכם אחד ששמו רבי ראובן סופר (ככה אני זוכר. אחיו של רבי יעקב חיים סופר) שכתב ספר לבטל את היתר המכירה של השמיטה, והביא אותו לרבי בן ציון אבא שאול. והוא אמר לו: תגידי לי, תקנת את כל העולם ורק זה מה שחסר לך? (ככה סיפרו לי, אני לא הייתי שם). ועוד כותב הצדיק שלנו שהרב עובדיה לעומת הרב אבא שאול והרב צדקה ורבי עזרא עטיה זה אחד מול שלשה, והלכה כרבים. "חמור חמורתיים בלחי החמור" (שופטים ט"ו, ט"ז), רבו הסכים לו! אמר לשמש של הישיבה: מה שיאמר לך חכם עובדיה תעשה! הרב עובדיה משקר!¹⁵ והוא אומר שרבנים חלוקים אתו. הפוך, כל מה שהרב עובדיה אומר קבלו אותו. אמר להם שהיין הרגיל ברכתו שהכל, והרב צדקה בירך שהכל "לעיני כל העם על הר סיני" (שמות י"ט, י"א). כל דבר שהרב בן ציון חולק עליו, הוא אומר שעיקר הדין כמו הרב עובדיה, אבל ללמד זכות על הבן איש חי וכדומה.

יוצא מכל חומרא שהוא אומר. לא להשתגע.

לכן ענבים מותר לקנות בכל מקום, כי הולכים אחר הרוב. אבל אם מצאת שתי חנויות, אחת בהשגחה ובמחיר סביר, והשני בלי השגחה, תקח מהחנות שבהשגחה. אבל אם אין לך באזור חנות עם השגחה, כמו שהיה בפרדס כץ שבשוק שם אין השגחה ואין כלום, באופן כזה סומכים על הרוב, וברוב הענבים אין חשש ערלה.

פעם שאלו את רבי כדיר צבאן ע"ה על הדין הזה, ואמר להם שכיון שהענבים גדולים, מסתמא הם לא משני ערלה, ככה כתוב בבית יוסף. אבל אמרו לו שזה דוקא בזמננו, אבל בימינו החקלאים יודעים לעשות שהענבים משנה ראשונה יהיו יפים כמו משנה רביעית. א"כ הלך הסימן הזה. אבל הדין הוא שאפשר לילך אחר הרוב. וכי רק בדבר הזה אנחנו סומכים על הרוב? יש הרבה דברים שאנחנו סומכים בהם על הרוב, כי אם לא היינו סומכים על הרוב, היינו צריכים לקחת כל בהמה ולבדוק אותה במשך שבועיים! עד שנבדוק אותה מכל השבועים טרפויות שמנה הרמב"ם (פ"י מהלכות שחיטה ה"ט), ניקב קרום של מוח, ניקב העצם, ניקבו הדקין, ניקבו המעינים, ניקבה הריאה. אי אפשר. למעשה בודקים רק את הריאה, ובכל שאר הטרפויות סומכים על הרוב.

14. ורש"י כותב את זה בשתי מלים בחולין (דף י"ב ע"א ד"ה פסח) ומסיים: "ואין מפרסמים הדבר". כיון שרבותיו היו אוסרים, ודעתו הייתה להתיר והתווכח אתם, לכן כתב לא לפרסם את זה. רש"י היה עדין נפש.

15. פעם פגשתי איזה זקן אחד באוטובוס לפני שנים רבות, ואמר לי אני הייתי השמש בפורת יוסף בימי הרב עובדיה, וכל חכמי פורת יוסף היו אומרים שהרב עובדיה נשמתו מעולם האצילות. למה? כי אומרים בתפלה "ואין שכחה לפני כסא כבודך", ו"כסא כבודך" זה עולם הכסא שזה עולם הבריאה, ו"לפני" כסא כבודך, זה עולם שמעל זה - עולם האצילות, ושם אין שכחה. וכשהרב עובדיה היה לומד איזה דבר, לא היה שוכח אותו. "ואין שכחה לפני כסא כבודך".

לקרן שותפים הברוכה כמה מילים להביע את רגשי הלב. תודה!

על עזרה וסיוע מאיד פנים

על עמידה לצידנו בכל הזמנים,

הייתם עוגן ואוד בחשכה

ברגעים של צער ומועקה,

הפכתם ימים מיגון לשמחה

שעות של בדידות לרגעים של תמיכה,

מלאתם את הדיק והחסד

כאיש אל דעהו כשוותף אל חבר.

בהערכה אין קץ

משפחה ****

אתה יודע מי זה הרב עובדיה?

יד. הוא כותב שזה שלושה מול אחד, שוקל אותם - "איה סופר איה שוקל איה סופר את המגדלים" (ישעיה ל"ג י"ח). אתה לא יודע כלום. בור ועם הארץ! תכתוב ככה על הרב עובדיה? אתה יודע מי זה הרב עובדיה? אתה יודע איזו נשמה גדולה הקב"ה נתן לנו בדור הזה? הוא מצא דרך להחזיר את עם ישראל בתשובה, מדבר להם בדרכי נועם, בלעדיו הכל היה נשכח! ואני בטוח שאם הרב היה לפני מאתיים שנה בזמן ההשכלה, הוא לא היה נותן להשכלה לבוא לעולם! הוא היה מקרב אותם, ומדבר אתם ומסביר להם בדרכי נועם, לא עושים כדבר הזה¹⁶. הרב עובדיה היה יודע למשוך אנשים, "לוקח נפשות חכם" (משלי י"א ל). הוא מדבר אתם בטוב טעם. עובדה שכל מלה שלו מחבבים אותה כבבת עין, וגם הוא יודע לא להחמיר הרבה. והוא לא אמר למשל שמי שיאכל בשר "כשר" זה טרף, וזה רחמנא ליצלן. אבל הוא אמר צריך לאכול חלק, ואם אחד חבירו מזמין אותו, והוא לא יודע אם זה חלק, מותר לאכול. איך מותר לאכול? הרי אתה אמרת טרף? אלא שיש לנו ספק ספיקא, אולי באמת זה חלק, ואם תמצוי לומר שזה לא חלק, אולי כדעת המתירים. (שו"ת יבי"א ח"ה הי"ד ס"ג). ככה שלא יהיו מריבות בישראל. ולאט לאט כולם שומעים וכולם יודעים מה זה חלק. וכאשר אדם מזמין את חבירו, הוא אומר לו: תשמע, אני אוכל רק חלק. ואם תביא לי בשר לא חלק, אני לא אוכל! והוא לא יריב אתו. ועוד עשה הגר"ע יוסף יותר מזה, שהביא בשר חלק מחו"ל בזיל הזול, וככה כל אחד ואחד יכול לקיים. אבל להוסיף חומרות על חומרות עד שאנשים יעזבו את התורה, על אחריות מי?! על הכתפיים של מי אתה עושה את זה? לכן אל תלכו אחרי האנשים האלה שמחפשים חומרות מתחת לאדמה. לא ככה עושים. צריך למצוא תמיד דרך להציל.

להתמודד עם שאלות סבוכות בהלכה

טו. היה חכם אחד שנשאל שאלה וכתב שאסור, והראה את זה למורנו הרב ר' בוגיד סעדון ע"ה. והוא אמר לו: זו לא חכמה להגיד אסור, החכמה היא להתמודד עם זה, אולי תמצא דרך להתיר. ואחרי שחיפש ואמר אין דרך. אמר לו: איך דרך? אין דרך, אבל לא אומרים מראש "אסור" וזהו. רבי דוד בן בארון (הרב הראשי של תונס), אמר לאבא ע"ה פירוש כזה על הפסוק: "כי אם הסוס אסור והחמור אסור, ואהלים כאשר המה" (מלכים ב' ז', י). שמי שהוא לא יודע ללמוד, הוא כמו סוס וחמור, שכל דבר אסור. הסוס - אסור, והחמור - אסור, אבל מי שהוא יושב אהלים - "כאשר המה" - דבר שמותר מותר, ודבר שאסור אסור. ולא מפחדים לכתוב מותר. מה אתה מפחד לכתוב שמותר לאכול? כן, מותר לאכול. לא צריך לצום. מה השטות הזו?! אם באה שאלה מסובכת צריך להתמודד ותכתוב ותפסוק. ואם יש קושיא, אז יש קושיא. אבל לא לעשות מכל קושיא קטנה צריך עיון גדול כאילו העולם נחרב... העולם לא נחרב, תכתוב "צריך עיון" ולא יעשו לך כלום.

בקר אחד וצאן אחד

טז. בפרשה שלנו יש כמה דברים יפים, וכיון שהזמן מאוחר, נאמר לכם שני דברים בלבד. דבר ראשון, כתוב (במדבר כ"ב מ'): "ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם ולשרים אשר אתו", ורש"י אומר בקר וצאן - בקר אחד וצאן אחד, כל הסעודה זו פרה אחת וכבש אחד. למה פירש ככה? בקר וצאן משמע הרבה, כמו: "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם" (ויקרא א', ב), זה שם המין, ואפילו מאה בהמות נקראים בקר. ולא עוד אלא שכתוב במקום אחר "ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה" (בראשית ל"ב ו') ורש"י אומר: "שור - דרך העולם לומר על שוורים הרבה שור, אדם אומר לחברו, בלילה קרא התרנגול", יש הרבה תרנגולים בביתו, ובכל

16. היה תלמיד של הרב יעב"ץ - מנדלסון. והוא השתדל בשביל נפטר אחד יהודי שיקבור אותו ביומו, כי הממשלה אסרה לקבור אותו רק אחרי עשרים וארבע שעות. והרב יעב"ץ אמר לו טוב עשית, בסדר. אבל מנדלסון גם כתב לו טענות, למה לקבור אותו ביומו? אולי יתברר אחר כך שהוא חי? והביא ראייה מסוף מסכת שמחות (אבל רבתי פרק ח') שהיה מקרה בנפטר אחד ששמו אותו בתוך הארון, ואחרי שלושה ימים התחיל לדפוק - "פתחי לי אחותי רעייתי יונתית תמותי" (שיר השירים ה' ב')... התברר שהוא חי, אם כך עדיף להשאיר את הנפטר. והיעב"ץ ירד עליו ומחה ליה "מאה עוכלי בעוכלא" (כתובות דף נ"ג ע"א. ככה הלשון בפתחי תשובה ביו"ד סי' שני"א, והתשובה מופיעה היום בשו"ת שאלת יעב"ץ ח"ג סי' מ"ד-מ"ו י"ש לו שלושה כרכים, שני כרכים ידועים מזמן, ואחד שנדפס בימינו, וקבלתי מידיד אחד באמריקה. ושם כתובים הדברים האלה), בימינו מה היו כותבים? קודם כל תודה רבה שטרחת לא להלין את המת. ולגבי הויכוחים... אבל פעם לא היו אומרים תודה רבה, אלא מיד היו "ורדים" אם אמרת משהו. אבל אח"כ מה יוצא מזה? שאם היה אפיקורס אחד נעשו מאה, ונעשו אלף, ונעשו עשרת אלפים. [אם היה אחרת] לא היו לנו לא לפיד ולא ליברמן ולא ברוורמן ולא שום דבר, אלא היה יושר שהיו מכבדים את הרבנים. למה הגענו למצב הזה?!

שזתפים למען שזתפים

זאת אומר קרא התרגול. א"כ כאן שכתוב שור וחמור אתה אומר שוורים וחמורים, כי בודאי שיעקב אבינו יש לו יותר משור אחד וחמור אחד. וכשכתוב בקר וצאן אתה אומר שזה בקר אחד וצאן אחד, ונהפוך הוא... למה? יש לזה תשובה יפה מאד, בלק כלפי חוץ אומר אני מכבד את בלעם, "וכל אשר תאמר אלי אעשה" (במדבר כ"ב, י"ז), אבל באמת "שבע תועבות בלבו" (משלי כ"ו, כ"ה), כאשר הוא צריך לכבד את בלעם מה הוא עשה? "ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם" - קום, הנה האוכל. מה זה "וישלח" לבלעם? היה צריך להיות כתוב: הזמין את בלעם על שולחנו ואמר לו: בוא נאכל אתה וכולם, ונעשה זימון בעשרה, אולי אפילו במאה, ונשיר "צור משלו אכלנו"... מה זה "וישלח לבלעם"? ככה עושה המלך שכל כך מחכה לבלעם? אלא מוכרח שאם היה יכול לתת לו תרגול אחד היה נותן לו... ולכן "בקר וצאן" פירושו פרה אחת וכבש אחד, הוא לא התכוון לתת לו הרבה. ומה עשה לו בלעם? אמר לו: ככה אתה מתקמצן? אני אראה לך, כל פעם אמר לו להקריב שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים. קדימה, תשחוט הכל לעולה, הכל נשרפין באש, שתדע שהקמצנות שלך לא משתלמת... זה פסוק נפלא שיש בו הסבר כ"כ יפה.

מי יחיה משמואל

זאת אומר קרא התרגול. א"כ כאן שכתוב שור וחמור אתה אומר שוורים וחמורים, כי בודאי שיעקב אבינו יש לו יותר משור אחד וחמור אחד. וכשכתוב בקר וצאן אתה אומר שזה בקר אחד וצאן אחד, ונהפוך הוא... למה? יש לזה תשובה יפה מאד, בלק כלפי חוץ אומר אני מכבד את בלעם, "וכל אשר תאמר אלי אעשה" (במדבר כ"ב, י"ז), אבל באמת "שבע תועבות בלבו" (משלי כ"ו, כ"ה), כאשר הוא צריך לכבד את בלעם מה הוא עשה? "ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם" - קום, הנה האוכל. מה זה "וישלח" לבלעם? היה צריך להיות כתוב: הזמין את בלעם על שולחנו ואמר לו: בוא נאכל אתה וכולם, ונעשה זימון בעשרה, אולי אפילו במאה, ונשיר "צור משלו אכלנו"... מה זה "וישלח לבלעם"? ככה עושה המלך שכל כך מחכה לבלעם? אלא מוכרח שאם היה יכול לתת לו תרגול אחד היה נותן לו... ולכן "בקר וצאן" פירושו פרה אחת וכבש אחד, הוא לא התכוון לתת לו הרבה. ומה עשה לו בלעם? אמר לו: ככה אתה מתקמצן? אני אראה לך, כל פעם אמר לו להקריב שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים. קדימה, תשחוט הכל לעולה, הכל נשרפין באש, שתדע שהקמצנות שלך לא משתלמת... זה פסוק נפלא שיש בו הסבר כ"כ יפה.

מי יוכל לחיות מאחד ששם עצמו אל

זאת אומר קרא התרגול. א"כ כאן שכתוב שור וחמור אתה אומר שוורים וחמורים, כי בודאי שיעקב אבינו יש לו יותר משור אחד וחמור אחד. וכשכתוב בקר וצאן אתה אומר שזה בקר אחד וצאן אחד, ונהפוך הוא... למה? יש לזה תשובה יפה מאד, בלק כלפי חוץ אומר אני מכבד את בלעם, "וכל אשר תאמר אלי אעשה" (במדבר כ"ב, י"ז), אבל באמת "שבע תועבות בלבו" (משלי כ"ו, כ"ה), כאשר הוא צריך לכבד את בלעם מה הוא עשה? "ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם" - קום, הנה האוכל. מה זה "וישלח" לבלעם? היה צריך להיות כתוב: הזמין את בלעם על שולחנו ואמר לו: בוא נאכל אתה וכולם, ונעשה זימון בעשרה, אולי אפילו במאה, ונשיר "צור משלו אכלנו"... מה זה "וישלח לבלעם"? ככה עושה המלך שכל כך מחכה לבלעם? אלא מוכרח שאם היה יכול לתת לו תרגול אחד היה נותן לו... ולכן "בקר וצאן" פירושו פרה אחת וכבש אחד, הוא לא התכוון לתת לו הרבה. ומה עשה לו בלעם? אמר לו: ככה אתה מתקמצן? אני אראה לך, כל פעם אמר לו להקריב שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים. קדימה, תשחוט הכל לעולה, הכל נשרפין באש, שתדע שהקמצנות שלך לא משתלמת... זה פסוק נפלא שיש בו הסבר כ"כ יפה.

איסור עשיית מלאכה בערב שבת

זאת אומר קרא התרגול. א"כ כאן שכתוב שור וחמור אתה אומר שוורים וחמורים, כי בודאי שיעקב אבינו יש לו יותר משור אחד וחמור אחד. וכשכתוב בקר וצאן אתה אומר שזה בקר אחד וצאן אחד, ונהפוך הוא... למה? יש לזה תשובה יפה מאד, בלק כלפי חוץ אומר אני מכבד את בלעם, "וכל אשר תאמר אלי אעשה" (במדבר כ"ב, י"ז), אבל באמת "שבע תועבות בלבו" (משלי כ"ו, כ"ה), כאשר הוא צריך לכבד את בלעם מה הוא עשה? "ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם" - קום, הנה האוכל. מה זה "וישלח" לבלעם? היה צריך להיות כתוב: הזמין את בלעם על שולחנו ואמר לו: בוא נאכל אתה וכולם, ונעשה זימון בעשרה, אולי אפילו במאה, ונשיר "צור משלו אכלנו"... מה זה "וישלח לבלעם"? ככה עושה המלך שכל כך מחכה לבלעם? אלא מוכרח שאם היה יכול לתת לו תרגול אחד היה נותן לו... ולכן "בקר וצאן" פירושו פרה אחת וכבש אחד, הוא לא התכוון לתת לו הרבה. ומה עשה לו בלעם? אמר לו: ככה אתה מתקמצן? אני אראה לך, כל פעם אמר לו להקריב שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים. קדימה, תשחוט הכל לעולה, הכל נשרפין באש, שתדע שהקמצנות שלך לא משתלמת... זה פסוק נפלא שיש בו הסבר כ"כ יפה.

לשון מן בהסכמה:
זוהי מסמקת וכלו מסמקים

תלמידי חינוך וכל מי שרוצה להצטרף אלינו

להזמנות: 058-3241518 דוד

זאת אומר קרא התרגול. א"כ כאן שכתוב שור וחמור אתה אומר שוורים וחמורים, כי בודאי שיעקב אבינו יש לו יותר משור אחד וחמור אחד. וכשכתוב בקר וצאן אתה אומר שזה בקר אחד וצאן אחד, ונהפוך הוא... למה? יש לזה תשובה יפה מאד, בלק כלפי חוץ אומר אני מכבד את בלעם, "וכל אשר תאמר אלי אעשה" (במדבר כ"ב, י"ז), אבל באמת "שבע תועבות בלבו" (משלי כ"ו, כ"ה), כאשר הוא צריך לכבד את בלעם מה הוא עשה? "ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם" - קום, הנה האוכל. מה זה "וישלח" לבלעם? היה צריך להיות כתוב: הזמין את בלעם על שולחנו ואמר לו: בוא נאכל אתה וכולם, ונעשה זימון בעשרה, אולי אפילו במאה, ונשיר "צור משלו אכלנו"... מה זה "וישלח לבלעם"? ככה עושה המלך שכל כך מחכה לבלעם? אלא מוכרח שאם היה יכול לתת לו תרגול אחד היה נותן לו... ולכן "בקר וצאן" פירושו פרה אחת וכבש אחד, הוא לא התכוון לתת לו הרבה. ומה עשה לו בלעם? אמר לו: ככה אתה מתקמצן? אני אראה לך, כל פעם אמר לו להקריב שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים. קדימה, תשחוט הכל לעולה, הכל נשרפין באש, שתדע שהקמצנות שלך לא משתלמת... זה פסוק נפלא שיש בו הסבר כ"כ יפה.

מי יוכל לחיות מאחד ששם עצמו אל

זאת אומר קרא התרגול. א"כ כאן שכתוב שור וחמור אתה אומר שוורים וחמורים, כי בודאי שיעקב אבינו יש לו יותר משור אחד וחמור אחד. וכשכתוב בקר וצאן אתה אומר שזה בקר אחד וצאן אחד, ונהפוך הוא... למה? יש לזה תשובה יפה מאד, בלק כלפי חוץ אומר אני מכבד את בלעם, "וכל אשר תאמר אלי אעשה" (במדבר כ"ב, י"ז), אבל באמת "שבע תועבות בלבו" (משלי כ"ו, כ"ה), כאשר הוא צריך לכבד את בלעם מה הוא עשה? "ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם" - קום, הנה האוכל. מה זה "וישלח" לבלעם? היה צריך להיות כתוב: הזמין את בלעם על שולחנו ואמר לו: בוא נאכל אתה וכולם, ונעשה זימון בעשרה, אולי אפילו במאה, ונשיר "צור משלו אכלנו"... מה זה "וישלח לבלעם"? ככה עושה המלך שכל כך מחכה לבלעם? אלא מוכרח שאם היה יכול לתת לו תרגול אחד היה נותן לו... ולכן "בקר וצאן" פירושו פרה אחת וכבש אחד, הוא לא התכוון לתת לו הרבה. ומה עשה לו בלעם? אמר לו: ככה אתה מתקמצן? אני אראה לך, כל פעם אמר לו להקריב שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים, שבעה פרים ושבעה אילים. קדימה, תשחוט הכל לעולה, הכל נשרפין באש, שתדע שהקמצנות שלך לא משתלמת... זה פסוק נפלא שיש בו הסבר כ"כ יפה.

הודעה משמחת בקרוב יוצא לאור סט הספרים תרי"ג מצוות

והוא פירוש נפלא על כל מצווה בתרי"ג המצוות ושטעם כל מצווה ומצווה והלכותיה

מאת מורנו הרב הגאון רבי מאיר כהן שליט"א ראש הכולל במסורתנו הקדושים מר"ם שבת כהילה ועוד...

כל העניין לרשות אגודת המודעה שתקרא על שמו או להצטרף לקרובי כמו כן אפשר להצטרף ישירות לפרטים או להזמנה

ההוצאה על ערב תג שבוועד

לפרטים 08-6727523

ביש בתרא]. אבל עשו הגהה ברש"י, והבית חדש אומר מנחה גדולה. והרב עובדיה (שיהיה בריא בגן עדן...) בספרו חזון עובדיה על הלכות שבת (ח"א עמ' מ'), זה ששה כרכים, ובאמצע הכרך הששי הלך לעולמו) הביא פוסקים רבים שאומרים מנחה קטנה. ואפילו הכי יש דעה שאומרת מנחה גדולה, ויש אפילו הוכחות בפשט הגמרא ככה [עיין שם במהרש"ל]. לכן הבנתי את המנהג שנהגו האשכנזים (לא כולם) שסוגרים את התנויות ביום ששי בצהרים. ראיתי את זה בספר 'רחמי האב' של חסיד אחד מלפני 150 שנה, שכתב בספרו¹⁸ שאביו של הרמ"א (רבי משה איסרליש, רבם של כל האשכנזים) היה נוהג כל יום ששי לסגור את החנות בחצות היום. יום אחד רצו לנסות אותו מהשמים, שלחו לו קצין נכבד עם דיפלומה של 'לגיון הכבוד'¹⁹, והוא אמר לו: עכשיו אני קונה ממך הרבה סחורות. אמר לו: סליחה, עוד חמש דקות השעה 12, יש לך רק 5 דקות, אמר לו: מה 5 דקות?! יש לי דברים לקנות ממך במשך שעתיים! אמר לו: שבת נכנסת. שאל אותו הקצין: וכי שבת נכנסת עכשיו? הרי היא נכנסת בעוד 6 שעות! אמר לו: יש לי כלל, לא למכור שום דבר כעבור חצות היום. אז הוא הלך. אחר כך בא אליו אליהו הנביא (אם בחלום או בהקיץ, אני לא יודע) ואמר לו: **בזכות ששמרת על המנהג שלך תקבל בן שיאי עיני כל ישראל.**

אני מחכה לשבת שתיכנס

כ. אתם יודעים מה זה? אצל האשכנזים על כל דבר יש מאה דעות, מהרש"ל אומר ככה, והאגודה אומר ככה, וההוא אומר ככה, והרמ"א נתן להם הלכה פסוקה²⁰. והאשכנזים קבלו עליהם ועל זרעם - 'ובני ישראל יוצאים ביד רמ"א'. וזה בזכות שאביו היה שומר את השבת בצורה כזאת. לכן טוב לאדם ביום ששי להכין את הכל

18. הוא היה באדיש כמדומני, אח"כ תורגם לעברית, ואח"כ תורגם לערבית, ואני קראתי אותו בערבית. ומי שהיה המתרגם לערבית זה **רבי חיים חורי ע"ה**, כאשר היה רואה ספר מוסר מתוק מתרגם אותו. זה ספר דק.

19. בצרפתית אומרים 'לגיון ד'אונור' - L'égion d'honneur אונור פירושו כבוד.

20. החתם סופר אומר (שו"ת חת"ס חאה"ע ח"א סי' קנ"א) שהוא לא זז מדברי הרמ"א **"והיא תהלת ותפארת"**. **"ובני ישראל יוצאים ביד רמ"א"** (ג"פ שמות י"ד, ח), והרב חיד"א כותב (שה"ג בערכו) שבני אשכנז הולכים אחריו אפילו כשהוא מיקל יותר ממהרש"ל. מהרש"ל היה חריף מאד וחולק על הרמ"א בהלכה. כתב עליו בחריפות ואמר "כל מה שהוא מוצא בספר אומר אני מאמין" (הגהות שערי דורא סי' ל"ג), אבל בין אם הוא חולק או לא חולק עושים כמו הרמ"א.

מוקדם. אומרים על הגרי"ז **מבריסק** שהיה עושה ככה, ביום ששי חצי שעה לפני שבת היה יושב על יד החלון ומסתכל, היה אומר אני מחכה לשבת שתיכנס, כי מרן אומר שיחכה לשבת כמו שאדם מחכה למלך²¹ (ראה שו"ע סי' רס"ב ג'). אנחנו לא יכולים לעשות ככה ולסגור את החנות, אין לנו תנו... אבל **אדם יכין את השולחן ביום ששי כאילו שבת נכנסת** (וארוחת צהרים יאכל במטבח, השולחן הזה מיועד לשבת), **כדי שירגישו שהשבת לא עונש, השבת זה לתענוג, שבת זה יום מיוחד שכולו אורה ושמחה.**

הנחת תפלין אחר חצות יום ששי

כא. להניח תפלין ביום ששי אחרי חצות כתוב שלא כדאי, אבל זה תלוי, **במנחה של יום ששי לא להניח תפלין** (ככה הביאו בשם המקובלים, ככה נמצא בסידור בית מנוחה דף ד' ע"ב בשם מחזיק ברכה סי' רס"ד סק"א), אבל **אם אדם הניח תפלין של רש"י ולא הניח תפלין של רבנו תם, ועבר חצות היום, האם יניח או לא? אמרתי מסברא שיניח, משום שלדעת רבנו תם הוא עדיין לא קיים את המצוה**, וכי הוא יהיה בגדר "קרקפתא דלא מנח" [לדעת ר"ת] בגלל שהשבת נכנסת? וכי השבת נכנסת עכשיו, יש עוד הרבה זמן. במנחה לא יניח, אבל שלא יניח תפלין לפני מנחה?! ואמרו לי שככה פסק הרב עובדיה בספר שו"ת מעין אומר חלק ב' עמוד ג' (מעין ראשי תבות מוריני עובדיה יוסף גר"ו, יש לו שנים עשר כרכים מהדברים שאמר), אז כוונתי לדעתו ברוך ה'.

להכניס את השבת בשמחה ובטוב לבב

כב. ומי שעושה מלאכה ביום ששי מזמן מנחה קטנה ולמעלה אינו רואה סימן ברכה. בדרך כלל אינו רואה סימן ברכה אין פירושו איסור, אבל הפעם החליטו האחרונים שזה איסור. כי הרמב"ם (פ"ח מהלכות יו"ט הלכה י"ז) כתב "אסור" לעשות מלאכה. **אדם שמוכר צרכי שבת במכולת וכדומה, מותר לו**, אבל זה בתנאי שיש לו מישוה בבית שיעשה ויכין מה שצריך, שלא יבוא פתאום ואין כלום. כמו מג'נון אחד שבא כל ערב שבת מעריב ערבים [וצועק]: "עכשיו שבת", לא עזרת לאשתך, לא קנית לה, לא עשית כלום, ואולי לפעמים אין לה כסף, אבל הוא מה אכפת לו? העיקר נכנסה שבת, הוא עושה קידוש ואחר כך בורח. לא עושים ככה! הדבר הזה בא ממדות רעות. היה אחד שבא לפני **רבי חיים חורי** ואמר לו: כבוד הרב, ביום ששי בשעה שלש אני כבר מוכן, התרחצתי והתלבשתי ואני קורא שיר השירים ורש"י של פרשת השבוע ושנים מקרא ואחד תרגום, ואשתי ברגע האחרון נלחצת, מה אני אעשה לה? אמר לו: אתה יודע מה צריך לעשות? אל תעשה ככה, **אלא אתה תעזור לה, ושעה וחצי לפני כניסת שבת הכל יהיה מוכן, ואם שכחת משהו יש לך זמן**. ולא להגיד ברגע האחרון: אוי, שכחתי לסדר את הפלאטה, שכחתי להכניס לתקע - "תקע בשופר גדול"... לא עושים ככה. צריך לפני כן להיות מוכן, ותפסיק את השגעונות שלך שאתה תהיה חסידא קדישא, ואשתך תהיה שפחה חרושה... לא תעשה ככה. **אתה צריך להיות בן אדם! תעזור לה והיא תעזור לך**, ותיכנס לכם השבת בשמחה ובטוב לבב. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל **השומעים** כאן, ואת כל **השומעים** ברדיו, וכל **הקוראים** אחר כך, וגם יעשה לנו ה' יתברך נסים ונפלאות, הגיע לנו ראש ממשלה חליפי הוא יכול לגמור דברים עם ביידן ומה נעשה אחר כך? לכן נתפלל²². **יש נסים ונפלאות**, לפני שבועיים היתה תינוקת אחת בת ארבעה חודשים, משפחתה החליפו דירה ונפלה המיטה על הראש שלה, הרופאים אמרו אין סיכויים שתשאר בחיים אפילו אחוז אחד! וברוך ה' אחר שקראו אלף ספרי תהלים (אמא שלה התקשרה לכולם ואמרה להם: תלמדו פרקי תהלים לרפואת הבת שלי ולמדו הרבה), **תוך יומיים חזרה הביתה בריאה ושלמה!** ככה ה' יעשה לכל אלה שנמצאים בצער על בניהם ועל בנותיהם מכל מיני סיבות, שיהיה להם רפואה שלמה ובריאות איתנה. וכן יהי רצון ונאמר אמן.

21. הרמב"ם (פ"ל מהלכות שבת ה"ב) לא גורס 'שבת מלכתא' כמו שאנחנו אומרים, אלא גורס 'שבת מלכא' (עם אל"ף בסוף), ולכן כתב שבת המלך ולא כתב שבת המלכה. וככה גרסת הר"ף (דף מ"ב ע"א מדפי הר"ף).

22. כמו שבזמנו התקבלה תפלתו של **רבי סלמאן מוצפי** כשהגיע נשיא ארצות הברית קנדי שהיה רשע. ובשנת תשכ"ד הוא אמר שאסור לישראל להחזיק פצצה אטומית, והיינו צריכים להחזיק אותה בשביל תמונה, לא להשתמש בה, אלא לראותה בלבד. והרב עשה תיקון כרת ובחצות הלילה התפלל על הדבר הזה, ואחרי יומיים נהרג קנדי. (ויש על שמו "שדה תעופה קנדי" ענק, ונדמה לי שסגרו אותו לפי שעה). **כל מי שעושה רע לישראל, הקב"ה מסתכל עליו ומעניש אותו, שלא יעשה מה שהוא רוצה.**

הופיע!!!
לאחר ציפיה מרובה

"המה יעלו בהר"

מי יעלה בהר? עדויות לאינספור! מאלפי רוכשי רב המכר "בחורתך" על התעלות עצומה בתורה הקדושה ולהתווית דרך סלולה וברורה לגדלות אמיתית בתורה.

בקניית
4 ספרים
משלוח חינם
עד לביתו

08-6727523

חייגו עכשיו או שלחו הודעה

אי התמונה?

תשובה ניתן לענות בקו
בית נאמן 079-9270505
שלוחה 22.
נא לשלוח התשובות
עד יום ראשון בערב
בין הפותרים ככונה
יוג'ל פרס (חובה לציון
שם וככותב בצורה ברורה)

גליון
269

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מן ראש הישיבה שליט"א
לע"נ גאלה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

עורך: הרב ר' שמואל עידן שליט"א

למען תספור

תקן חצות

מחר (יום אום י"ז בתמוז) מתחילים לומר תקון חצות [תקון רחל] בבית הכנסת אחרי הצהריים. לא בדייק בפעם 12:00, אלא אחר חצות היום שזה בערך 12:45. כל אדם יסתפל בלוח מתי מגיע זמן הצהריים. אמנם היום נשכח המנהג הזה אבל אנחנו התזרנו אותו (פעם הרב [מרו הרב עובדיה] זצ"ל דבר על זה בירושלים, והיה לידו הראשון לציון הרב בקשי דודון, אז הוא אמר לו: הייתי פעם בכפא רחמים ואמר שם תקון חצות כנהוג בפורת יוסף מאז), וכי תקון חצות זה רק של הספרדים? הרי גם המגן אברהם (סי' תקנ"א ס"ק מ"ה) המליץ עליו, וגם המשנה ברורה (שם ס"ק ק"ג) וגם באר היטב (שם ס"ק מ"ו) וגם אליה רבה (סי' תקמ"ט ס"ק ד') כלם כתבו על זה, אבל משום מה הוא נשכח. התקון חצות של הלילה נשכח כי אומרים "אנחנו עיפים" וצריכים לישון, אבל מה ביום? לכן במים האלה צריכים לומר תקון חצות, בשביל להרגיש את החרב, ובחוי לארץ כלם היו יודעים את זה, אפילו אנשים פשוטים בעלי חיליות. באים בשעת תקון חצות בבית הכנסת רבי משה דרמון עליו השלום, ופורסים מחצאלות ויושבים וקוראים תקון חצות - "על נהרות בבל" וכו' במנגינה הידועה. ואחר כך קוראים קטע קטן של קנינה אחת. בג'רבה כל הזמן קורא את קנינת: "על היכלי אבקה יומם זלילה". ואחר כך כשנוסדה הישיבה של הרב ניסן פיינסון זצ"ל, אבא זצ"ל אמר שפמקון שפונים תשעה באב אין לבחורים מנון לשמע את המנגינות האחרות. כי הם נמצאים בשיבה, אז כל יום נקרא קנינה אחרת מקינות תשעה באב כדי שהם ילמדו את כל המנגינות. וזה דבר חשוב מאד, וגם אנחנו עושים ככה. (גליון 71 אות' ל"א והערה 26, וגליון 22 אותיות כ"ט ול', וגליון 121 אות' ד', וגליון 267 אות' ד').

הלכה נאמנה

א. אנחנו נוהגים לא להסתפר משבעה עשר בתמוז. המנהג הזה לא ידוע אצל הספרדים, רק בג'רבה ככה נוהגים. והוא לי בספר יתבי עם של רבי עמרם אבן ביבי שהיה הרב הראשי של פתח תקוה, והוא כותב (סימן תקנ"א ס"ג) שיש חידושים בירושלים נוהגים לא להסתפר מ"ז בתמוז. ראש חודש אב זו התחנה השנייה, ומאז לא כדאי להסתפר אדם שלא הסתפר (לפני י"ז בתמוז) והיא מקרה להסתפר, אפשר לתת לו אפשרות עד ראש חודש אב. למה? כתוב בפסוק בזכריה (ז') ש'טבא לשאל את הנביא' האבכה בחודש החמשי, הנזר פאשר עשיתי זה כמה שנים". חודש החמשי זה חודש אב, הנזר הפונה להיות כמו נזירים, הנזיר לא מסתפר. אז הם קיי בוכים בין הבית הראשון לבית השני, והיו מתנזרים כמו נזיר - "וימנה לא יעלה על ראשו" (שופטים י"ג, ה'). מתחלת החודש החמשי עד תשעה באב. לכן כדאי לפחות לשמור את זה, וגם מסתבר ככה, כי אם יגד אחרי מה שכתב בשלחן ערוך (סי' תקנ"א ס"ג) בדייק, יצא לנו שהשנה לא יהיה אסור אלא יום אחד, למה? כי הרי השנה תשעה באב חל במוצאי שבת. וכל השבוע שלפניו כן לא נחשב לשבוע שחל בו, כי הרי לא מתענים בו. ובשבוע הבא מתענים ביום ראשון וקמחרת כבר מחר. אם כן מה נשאר מתשעה באב? כלום. לא יתכן ששל תלמידי רבי עקיבא שהם סך הכל עשרים וארבעה אלף אנחנו נעשה אבלי בימי העמר עד ל"ד לעמר, ואלו על הרובן של בית שני שבמשך עד ימינו 1950 שנה, לא אכפת לנו ונעשה רק יום אחד. לא עושים ככה! נכון ששך כתוב בגמרא (תענית דף כ"ו ע"ב), אבל בימי הגמרא קיי נוהגים אבל בפטירת תלמידי רבי עקיבא ולא היו אז מחמירים בתפירת, אבל היום שמחמירים בזה אי אפשר לעשות "ציבא בארעא וגירא בשמי שמא" (יומא דף מ"ו ע"א) אלא כדאי להחמיר לפחות מראש חודש אב. ככה רגנו בתוס' (לא בג'רבה, בג'רבה נהגו מ"ז בתמוז, אבל בתוס' נהגו מראש חודש אב). ואבא עליו השלום חפש פעם מקור שלא

ב. בתענית, רק מי שמתענה אומר "ענגו" בתפלה, ומי שאינו מתענה [כגון מסבות רפואיות], לא אומר "ענגו". וגם לא יעלה לתורה, ואם הוא קנה עליה, אז יעלה מישוה אחר. אם יש כהן [חיד] והוא לא מתענה אז שלא יעלה אלא יצא החוצה ("יצא לחוץ ידבר" (תהלים פרק מ"א פסוק ו)), ויכח לפני שמתחילים לקרא בתורה, הלכה יהיה בחוץ.

ג. ובתפלת לחש כשואמרים "ענגו" בשמע קולנו, יש דבר מסבך קצת, והעיר בזה הרב פנחס מוסבי מירושלים, כי אומרים את הכח של ענגו ואחר כך אומרים "כי אתה שומע תפלת כל פה", ונמצא שאומרים ככה: "כי אתה ה' פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה, כי אתה שומע תפלת כל פה", ואומרים "כי אתה" פעמים, אז מה עושים? יש כמה דרכים: יש דרך פשוטה, לא לומר את המלה "כי" השנייה אלא לומר ככה: כי אתה ה' פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה "ואתה" שומע תפלת כל פה. ויש דרך אחרת, לקחת את תפלת "ענגו" ולומר אותה למעלה לפני "וימלקנו מלכנו" (יש שם גם תפלה של החיד"א על הפרנסה), ולומר ככה: "כי אל שומע תפלות ותחננים אתה, ענגו אבינו ענגו ביום צום התענית הזה וכו' כי אתה ה' פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה", וימשיך: "מלפניך מלכנו ריקם אל תשיבונו, חננו וענגנו ושמע תפלתנו, כי אתה שומע תפלת כל פה", ושמי הדרכים נכונות. אני בדקתי ברמב"ם (ספר אהבה בסדר התפלות), ושם אין את הכח המגנמם הזה שפוסלים "כי אתה", אלא יש שם רחוק יותר טובה (יש אומרים בזה עוד דרכים אחרות). ומי שאינו זוכר את זה, יאמר "ואתה" במקום "כי אתה" שומע תפלה, וכמו הדרך הראשונה והפשוטה. (גליון 45 אותיות י"ח ו"ט).

חידה

הוא גם מלך וגם מלכה ללא ממלכה וארמון מלוכה

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.
תישבות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21
(חובה לציון שם וכותב בצורה ברורה!)

פתרון לשאלה קודם: הכל ביה"ט. שמו של שליטא בגליון הקודם הערה 5: מי שידע קבלה יודע מה זה ראשי תיבות ביה"ט. ויש לא קבלה וידע רב"ג גם כן יודע. ביה"ט זה ראשי תיבות בבית ה' או: בנזירות הצור. וככה כותב גם הרב חיות איזר, והוא לנד את זה מסמי רלב"ג. חובה: אלחנן חני - תיבות

פתרון לתמונה: הגאון גדול ר' אליהו לופס זצ"ל. נלביע ד' בתמוז בגליון הקודם הערה 5: מי שידע קבלה יודע מה זה ראשי תיבות ביה"ט. ויש לא קבלה וידע רב"ג גם כן יודע. ביה"ט זה ראשי תיבות בבית ה' או: בנזירות הצור. וככה כותב גם הרב חיות איזר, והוא לנד את זה מסמי רלב"ג. חובה: אלחנן חני - תיבות

פתרון לתמונה: הגאון גדול ר' אליהו לופס זצ"ל. נלביע ד' בתמוז בגליון הקודם הערה 5: מי שידע קבלה יודע מה זה ראשי תיבות ביה"ט. ויש לא קבלה וידע רב"ג גם כן יודע. ביה"ט זה ראשי תיבות בבית ה' או: בנזירות הצור. וככה כותב גם הרב חיות איזר, והוא לנד את זה מסמי רלב"ג. חובה: אלחנן חני - תיבות

ידע תדע

א. מהפרשה שלנו יבולים ללמד ששעם ה"טרחא" מפסיק יותר משעם ה"תיביר". הרבה טועים וסוברים שהתיביר מפסיק יותר, אבל זה לא נכון, אלא הטרחא מפסיקה יותר. מנין לנו? הביאו לי רצאה מאד פה, אבל לא רק רצאה אחת אלא כל הפסוקים שאחרי זה מוכיחים ככה. הפסוק אומר "אלה משפחת השמעוני שנים ועשרים (תיביר) אלף (טרחא) ומאתים" (במדבר כ"ו י"ד), ואם תעשה את התיביר מפסיק יותר, ויצא "שנים ועשרים, אלף ומאתים", וכי כל שבט שמעון אלף ומאתים ועשרים שנים איש בלבד? אלא "שנים ועשרים אלף, ומאתים" וטרחא מפסיקה יותר. וכן "בני יהודה ער ואונן ויגמת ער (תיביר) ואונן (טרחא) בארץ כנען" (שם י"ט), ואם תעשה את התיביר מפסיק יותר, ויצא "ויגמת ער" לא ידוע

ב. אומרים שרבי חנוניא בן הקנה הוא שחבר את תפלת "אנא בכח", שזו תפלה שראשי תיבות שלה הוא שם השם בן ארבעים ושתים אותיות, שמזכר בגמרא (קידושין דף ע"א עמוד א'). אמנם רש"י שם (בדבור המתחיל כתיב) אומר שהיא לא מכיר את השם הזה, וכותב "שם בן ארבעים ושתים לא פרשו לנו", אבל השם הזה היה ידוע בספרד, וכמו שנגרר בתשובות הרשב"א (חלק א' סימן ר"כ), (גליון 111 אות א').